

Prima instanță: Judecătoria Orhei (sediul central), (jud. V. Pîslariuc)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, (jud. A. Malii, A. Braga, V. Cotorobai)

## DECIZIE

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios  
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
Judecătorii

Svetlana Filincova  
Galina Stratulat  
Maria Ghervas

Examinând recursul declarat de către SC „Petsarmet” SRL,  
în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată, cu valoare redusă, depusă de SRL „Green Tiara” în procedura de insolabilitate împotriva SC „Petsarmet” SRL cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și restituită cererea de apel depusă de SC „Petsarmet” SRL împotriva hotărârii din 21 septembrie 2022 a Judecătoriei Orhei (sediul central),

### c o n s t a t ă:

La 11 iulie 2022, SRL „Green Tiara” în procedura de insolabilitate, în persoana administratorului Fanari Svetlana s-a adresat cu cererea de chemare în judecată către SC „Petsarmet” SRL, solicitând încasarea datoriei în mărime de 15 550 lei și compensarea cheltuielilor de judecată, compuse din taxa de stat în mărime de 466,50 lei și cheltuielile de corespondență în mărime de 10,95 lei.

Cauza a fost examinată în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărârea din 21 septembrie 2022 a Judecătoriei Orhei (sediul central), acțiunea a fost admisă parțial.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 14 noiembrie 2022, în afara termenului legal SC „Petsarmet” SRL, a declarat apel, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea acestuia cu casarea hotărârii instanței de fond și adoptarea unei noi soluții, de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea cerinței de repunere în termenul de contestare a indicat, că

examinarea cauzei, cât și pronunțarea dispozitivului s-au realizat fără cunoștința pârâtei. La dosar nu există nici o dovadă, care ar demonstra comunicarea hotărârii, iar lipsa dovezilor atestă faptul, că pârâta nu cunoștea despre existența acestei hotărâri. Suplimentar a relatat, că la 10 noiembrie 2022 apelanta a accesat portalul instanțelor de judecată și a descoperit existența dispozitivului instanței din 21 septembrie 2022.

Prin încheierea din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și restituită cererea de apel depusă de SC „Petsarmet” SRL împotriva hotărârii din 21 septembrie 2022 a Judecătoriei Orhei (sediul central).

La 29 decembrie 2022, SC „Petsarmet” SRL, a declarat recurs împotriva încheierii din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate și soluționarea cererii de repunere în termenul de atac.

În susținerea recursului declarat a menționat, în esență, argumentele invocate în susținerea cererii de repunere în termenul de atac.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 15 decembrie 2022, expediată părților la 04 ianuarie 2023, iar recursul a fost declarat 29 decembrie 2022, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale aplicabile speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SC „Petsarmet” SRL, urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede expres momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului – data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) al Codului de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul central), a fost pronunțat la 21 septembrie 2022.

La fel, este cert și faptul că, SC „Petsarmet” SRL a fost citată legal la examinarea cauzei în prima instanță, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 17) și prin depunerea referinței (f.d. 18-20) la acțiunea înaintată. Este de menționat că acțiunea depusă de SRL „Green Tiara” în procedura de insolvență a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, care potrivit art. 276<sup>3</sup> din Codul de procedură civilă este scrisă. Prin încheierea instanței de acceptare în procedură a cererii, SC „Petsarmet” SRL i-a fost explicată procedura examinării cauzei, termenul de prezentare a referinței și a probelor, dreptul de a solicita examinarea publică a cauzei, iar încheierea respectivă a fost recepționată de către SC „Petsarmet” SRL (f.d. 17).

Așadar, fiind cert faptul citării legale a SC „Petsarmet” SRL, instanța de recurs atestă prezumția cunoașterii ultimei despre un proces judiciar care ar putea să se răsfrângă asupra drepturilor ei și că acesta urma a fi examinat în lipsa părților, hotărârea urmând a fi publicată pe portalul instanțelor naționale.

Totuși, SC „Petsarmet” SRL a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, la 14 noiembrie 2022, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Așadar, alegațiile din cererea de recurs referitoare la faptul că, declararea peste termen a apelului se datorează aflării cu întârziere despre hotărâre ceea ce în opinia SC „Petsarmet” SRL o îndreptățește să solicite repunerea în termenul de atac, se apreciază critic de către Colegiu, or termenul stabilit de lege pentru exercitarea căii de atac (apelul) se calculează exclusiv din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA

Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

După cum a fost reiterat supra, cunoscând despre o cauză civilă intentată împotriva sa și expunându-și opinia asupra acțiunii prin referință, SC „Petsarmet” SRL nu a livrat nici un argument *plauzibil* din care cauză nu a monitorizat în continuare soarta cauzei ce o privește.

În acest context, instanța de recurs apreciază critic argumentele recurente cu privire la faptul că nu avea cunoștințe suficiente despre modalitatea de publicare a hotărârilor și că a aflat întâmplător despre posibilitatea de a face cunoștință de hotărârea instanței prin intermediul portalului instanțelor naționale, or pe lângă faptul că acest lucru este expres prevăzut de legislația procesuală ce reglementează examinarea cauzelor civile, în special cu valoare redusă, același fapt a fost indicat în încheierea primei instanțe, pe care după cum a fost menționat supra, SC „Petsarmet” SRL a recepționat-o

Totodată, instanța de recurs apreciază critic alegațiile recurente cu privire la eșuarea comunicării actelor de judecătorești la adresa întreprinderii, or mențiunea ”Nereclamat” echivalează cu livrarea trimiterii prin prisma prevederilor art. 102 alin. (7) din Codul de procedură civilă, potrivit căroră, citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și *nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate* la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.

Reținând cele constatate, precum și obligația părților și participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale, SC „Petsarmet” SRL urma să depună cererea de apel în conformitate cu exigențele legii în termenul stabilit de lege.

Completul subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, inter alia, Erik ØVLISEN vs. Danemarca, hotărârea din 30 august 2006, sau Kukkonen vs. Finlanda (nr. 2), hotărârea din 13 ianuarie 2009, § 24).

În același context, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat (a se vedea, inter alia, Lebedinschi vs. Republica Moldova, hotărârea din 16 septembrie 2015, § 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, Golder vs. the United Kingdom, hotărâre din 21 ianuarie 1975; Z and Others vs. the United Kingdom, hotărâre din 10 mai 2001; și Kreuz vs. Poland, hotărârea din 19 iunie 2001).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea

statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others* și *McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Concluzionând cele expuse, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii instanței de apel.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

#### d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de SC „Petsarmet” SRL.

Se menține încheierea din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău emisă în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată, cu valoare redusă, depusă de SRL „Green Tiara” în procedura de insolabilitate împotriva SC „Petsarmet” SRL cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,  
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas